

MIROSLAV GLAVIČIĆ

***GEOGRAPHY IN ITS COMPLEXITY. INTERNATIONAL
CONFERENCE IN HONOUR OF THE WORK OF PROF. VELJKO
ROGIĆ (1925 – 2017) ON THE OCCASION OF THE 100TH
ANNIVERSARY OF HIS BIRTH***

Miroslav Glavičić
Sveučilište u Zadru
Odjel za arheologiju
Obala kralja Petra Krešimira IV., 2
HR 23000 Zadar
glavicic@unizd.hr

UDK: 929Rogić,V.
91:0.034(497.5Krasno)
Ostalo /Other
Ur.: 2025-09-23

Povodom obilježavanja 100. obljetnice rođenja profesora Veljka Rogića (1925. – 2017.), u Krasnu je, 18. – 19. rujna 2025., održana međunarodna znanstvena konferencija pod nazivom *Geography in its Complexity. International conference in honour of the work of Prof. Veljko Rogić (1925 – 2017) on the occasion of the 100th anniversary of his birth*. Konferenciju su organizirali Geografski odjel Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko geografsko društvo Zagreb. Prvog dana konferencije, 18. rujna 2025., znanstvenici su održali izlaganja u kojima su predstavili rezultate svog znanstveno-istraživačkog rada iz različitih područja znanosti. U uvodnom dijelu programa nizom predavanja valoriziran je znanstveni i stručni rad profesora Veljka Rogića te istaknut njegov veliki doprinos razvoju moderne hrvatske geografije. Drugog dana, 19. rujna 2025., za sudionike konferencije organiziran je stručni izlet u Nacionalni park Sjeverni Velebit. Trećeg dana, 20. rujna 2025., u fakultativnom dijelu programa, za učenike Područne škole Vjenceslava Novaka u Svetom Jurju održana je geološka radionica i predstavljena zbirka velebitskih stijena koja je donirana školi.

Povodom obilježavanja 100. obljetnice rođenja profesora Veljka Rogića (1925. – 2017.), u Krasnu je, 18. – 19. rujna 2025., održana međunarodna znanstvena konferencija pod nazivom *Geography in its Complexity. International conference in honour of the work of Prof. Veljko Rogić (1925 - 2017) on the occasion of the 100th anniversary of his birth* (Sl. 1). Konferenciju su organizirali Geografski odjel Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb. Suorganizatori su bili Hrvatsko geografsko društvo Zadar, Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru, IGU Commission C24.34 Marginalization, Globalization and Regional and Local Response,

Sl. 1. Naslovnica programske knjižice *Geography in its Complexity. International conference in honour of the work of Prof. Veljko Rogić (1925 - 2017) on the occasion of the 100th anniversary of his birth*

JU Nacionalni park Paklenica, JU Nacionalni park Sjeverni Velebit i Senjsko muzejsko društvo. Pokrovitelji su bili Geografsko društvo u Federaciji Bosne i Hercegovine (Sarajevo), Inštitut za raziskovanje krasa, ZRC SAZU (Postojna), Krasoslovno študijsko središće UNESCO (UNESCO Chair on Karst Education) (Nova Gorica) i Srpsko geografsko društvo (Beograd).

Iako su u pripremi skupa značajan doprinos dale kolege i kolege iz svih navedenih institucija, na ovome mjestu posebno ćemo istaknuti doprinos prof. dr. sc. Borne Fuerst Bjeliš, predsjednice konferencije, i prof. dr. sc. Dražena Perice, koji su inicirali, organizirali i na visokoj profesionalnoj razini realizirali ovu međunarodnu znanstvenu konferenciju.

Konferencija je organizirana sa ciljem valorizacije znanstvenog i stručnog rada profesora Veljka Rogića te njegova velikog doprinosa modernoj hrvatskoj geografiji, ali isto tako da se naglasi kompleksnost suvremene geografije te predstave rezultati novih specijalističkih i interdisciplinarnih istraživanja u svim područjima geografije. Stoga je predavačima bio predložen široki raspon tema, koja su se odnosila na historijsku geografiju, genealogiju i razvoj kulturnih krajolika, oblikovanje krških krajolika, klimatske promjena, fenomen bure i dr. Veći broj izlaganja tematizirala su Velebit i njegovu primorsku padinu, koji su

profesoru Rogiću bili trajna inspiracija za plodonosan znanstvenoistraživački rad. Stoga niti izbor Krasna za mjesto održavanja konferencije nije bio slučajan. Na početku konferencije serijom izlaganja predstavljen je znanstveni i stručni rad profesora Rogića, njegova aktivnost i doprinos razvoju suvremene geografije u Hrvatskoj (Sl. 2).

Posebno je istaknuta njegova uloga kao sveučilišnog profesora koji je obrazovao brojne generacije studenata i bio im mentor pri izradi diplomskih, magistarskih i doktorskih radova. Bio je (su)autor je brojnih znanstvenih i stručnih radova, napisao je u koautorstvu prvi nacionalni udžbenik geografije za IV. razred gimnazije, bio je voditelj i suradnik na više znanstvenih projekata, bio je urednik i član uredništva više znanstvenih časopisa. Bio je suradnik znanstvenog časopisa *Senjski zbornik*. Njegov članak "Položaj Senja i gravitacija" objavljen je 1965. godine kao prvi po redu članak u *Senjskom zborniku* br. 1, str. 7–21.¹ Za one koji žele saznati više o referiranim temama, sažetci izlaganja i program konferencije objavljeni su u posebno tiskanoj programskoj knjižici.²

Izlaganja su održana u prostorima JU Nacionalni park Sjeverni Velebit u Krasnu, gdje se okupilo 60-ak sudionika, a 30-ak ih je sudjelovalo *on line*. Najviše je predavača bilo iz domaćih znanstvenih institucija, potom iz susjednih nam država (Bosne i Hercegovine, Srbije, Slovenije i Mađarske), također i onih nama relativno bližih europskih (Austrija, Švicarska, Rumunjska, Španjolska) i veoma udaljih zemalja (Indija, Japan). Predavanja su se održavala paralelno u dvije sesije, izlaganja su bila na engleskom i hrvatskom jeziku, predavači koji nisu došli u Krasnu izlagali su *on line*, četiri su izlaganja prezentirana na posteru. Konferencija je organizacijski u potpunosti uspjela, a u znanstvenom smislu opravdala očekivanja. Ne treba sumnjati da će objavljena izlaganja biti dobro prihvaćena i citirana kod geografa i znanstvenika iz drugih komplementarnih područja. S obzirom na brojnost sudionika, međunarodni karakter i znanstveno značenje skupa možemo zaključiti da je 19. rujna 2025. u Krasnu priređeno znanstveno događanje kakvo do sada nikada nije bilo održano na senjskom području. Stoga držimo da je Senjskom muzejskom društvu ukazana velika čast da smo kao udruga građana participirali u organizaciji i realizaciji ove međunarodne znanstvene konferencije. Osobito smo ponosni da su organizatori *Senjski zbornik* uvrstili među četiri znanstvena časopisa koja su autorima preporučena za objavu radova s konferencije.

¹ V. ROGIĆ, 1965, URL: <https://hrcak.srce.hr/clanak/357639>

² URL: <https://rogiconference.wixsite.com/2025>

Sl. 2. Izlaganje prof. dr. sc. Borne Furst Bjeliš: *Shaping Modern Croatian Geography: The Work and Legacy of Prof. Veljko Rogić*, Krasno, 18. rujna 2025.

U petak, 19. rujna 2025., za sudionike konferencije organiziran je stručni izlet u Nacionalni park Sjeverni Velebit. Itinerar je stručno planiran kako bi se izletnici upoznali s geomorfologijom Velebita. Krenuli su iz Krasna, prvo su na Zavižanu posjetili meteorološku postaju i obišli Velebitški botanički vrt, potom su pohodili Veliki Lom, Štirovaču i Mirovo, da bi se preko prijevoja Alan spustili do mora u uvali Zavrtnica. Cjelodnevni izlet završili su povratkom u Krasno.

Velimir (Veljko) Rogić rođen je 19. travnja 1925. u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu započeo je studij geografije 1946. godine, diplomirao je 1950. godine. Doktorirao je 1957. godine obranom teme *Velebitska primorska padina*, a habilitirao 1960. godine radom *Krk, geneza kulturnog pejzaža*. Studijsko usavršavanje nastavio je na sveučilištima u Francuskoj i SAD-a. Na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zaposlio se kao asistent 1959. godine. Za docenta je izabran 1961., za izvanrednoga profesora 1966., za redovitoga profesora 1972. godine. Umirovljen je 1995. godine. Kao gostujući profesor predavao je na Odjelu za geografiju Sveučilišta (ranije Filozofskog fakulteta) u Zadru (1998. – 2007.) i povremeno na

Visokoj učiteljskoj školi u Petrinji. Odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu 2000. godine dodijeljeno mu je počasno zvanje *professor emeritus*. Umro je u 93. godini života, 21. listopada 2017., u Zagrebu.

Profesor Veljko Rogić bio je priznat po svojoj neumornoj predanosti znanstvenom i stručnom radu. U materijalima s konferencije zapisano je da je područje njegova znanstvenog rada bila regionalna, povijesna i politička geografija Hrvatske, posebno koncepti regije, geografske regionalizacije, kulturnih područja i krajolika. Njegova disertacija, *Velebitska primorska padina*,

prva je znanstvena studija o procesu oblikovanja krških pejzaža koja je dokumentirano ukazala na međuovisnost tradicionalnih struktura naseljenosti, tipa gospodarstva i fizionomije krških pejzaža. Bio je stručnjak iznimno širokih znanja i golema životnoga iskustva koji je svojim djelovanjem i stvaranjem obilježio modernu hrvatsku geografiju. Tijekom šezdesetak godina duge nastavničke karijere odgojio je brojne generacije mladih geografa, mnogima je bio mentor u postupku stjecanja zvanja profesora, inženjera, magistara i doktora geografije. Kao renomirani znanstvenik sudjelovao je na brojnim znanstvenim i stručnim konferencijama te kao predavač na skupovima za stručno usavršavanje nastavnika geografije. Objavio je više od sto sedamdeset znanstvenih i stručnih radova i priopćenja. Utemeljio je 1955. godine časopis *Geografski horizont* i bio njegov prvi glavni urednik, bio je dugogodišnji urednik *Hrvatskog geografskog glasnika* te član uredništva više geografskih časopisa. Kao stalni suradnik *Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža* autor je brojnih enciklopedijskih jedinica. U koautorstvu s profesorom Damirom Magašem napisao je 1993. godine prvi nacionalni srednjoškolski udžbenik regionalne geografije Hrvatske.

Svi oni koji su imali priliku učiti od njega i surađivati s njim, sa zahvalnošću se i s poštovanjem sjećaju lika i djela svoga profesora i mentora Veljka Rogića. Međunarodnom znanstvenom konferencijom *Geography in its Complexity. International conference in honour of the work of Prof. Veljko Rogić (1925 - 2017) on the occasion of the 100th anniversary of his birth*, Krasno 18.-19. rujna 2025., bivši studenti i dugogodišnji suradnici dostojno su odali počast radu i iznimnom doprinosu profesora Valjka Rogića modernoj hrvatskoj geografiji.

Profesor Veljko Rogić nije rođen u Svetom Jurju, međutim on je svojim podrijetlom, usađenom ljubavlju prema obiteljskom domu i zavičaju svojih predaka bio neraskidivo povezan sa Svetim Jurjom i Velebitom, čiji su mu planinski pejzaži ostali trajna inspiracija za znanstveni i stručni rad. Spomenuli smo prethodno da je njegova disertacija, *Velebitska primorska padina*, obranjena 1957. godine, prva znanstveno utemeljena studija o međuovisnosti tradicionalnih oblika naseljenosti, tipova gospodarskog vrednovanja i fizionomskih obilježja krških pejzaža u našoj zemlji. Prisjetili smo se da je njegov članak, "Položaj Senja i gravitacija", bio prvi po redu obavljeni članak u prvom broju znanstvenog časopisa *Senjski zbornik*, 1965. godine (str. 7–21). Nećemo navoditi ostale brojne rasprave u kojima profesor Veljko Rogić tematizira Velebit i krške pejzaže Podgorja, a za one koji žele znati još nešto malo više, zaključit ćemo da je njegov rad "Sveti Juraj — mikrogeopolitički retrospekt i prospekt", objavljen u *Spomenici Svetog Jurja*, 2003. godine (ur. Slavica Babić, Udruga za zaštitu i promicanje razvitka Svetog Jurja, Rijeka, str. 9–27) među posljednjima iz njegova bogatog znanstvenog opusa. Cjelovita bibliografiju radova profesora Veljka Rogića objavljena je u programskoj knjižici konferencije (str. 71-77).

Znajući, dakle, da je od svoga ranog djetinjstva do zrele i podmakle životne dobi bio životom i djelom neraskidivo povezan sa Svetim Jurjom, Velebitom i Podgorjem, držimo i više nego dovoljnim razlogom da profesora Veljka Rogića uvrstimo među najznačajnije osobe koje su ostavile neizbrisivi trag u znanstvenom doprinosu i promociji našega kraja. K tomu valja dodati da je obitelj Rogić krajem 19. i posebno početkom 20. st. znatno doprinijela razvoju Svetog Jurja. Glavna poduzetnička aktivnost obitelji Rogić bila je trgovina drvom, posebno kvalitetnom drvenom građom, koje je iz velebitskih šuma u velikim količinama pristizalo u luku Svetoga Jurja, odakle se brodovima prevozilo do bližih jadranskih i daljih mediteranskih destinacija (Murano, Messina, Marseille). Dvadesetih godina 20. stoljeća dokumentirano je povećanje prometa i aktivnosti u luci, što je za mjesto značilo gospodarski napredak, a za sve *seljare* i *seljarice* bolji život. Na fotografijama prikazanim u predavanju "Sveti Juraj i obitelj Rogić u prvoj polovici 20. stoljeća. Fragmenti iz povijesti Svetoga Jurja", kojeg supotpisuju "bivši učenici PŠ Vjenceslava Novaka u Svetome Jurju", vidi se kako se piljena drvena građa (bordunali, grede i gredice) i trupci skladištilo na otvorenom, a cijepano drvo za ogrjev ručno tovarilo u trabakule. Rogići su trgovinom dobro zarađivali, a jasno je da se zarađeno dijelom prenosilo za plaće mornara, nadnice lučkih i transportnih radnika i plaće radnika u pilani koju su 1930. godine izgradili u Krasnu. Egzistencija stanovnika sela u planinskom zaleđu Svetoga Jurja također

je direktno ovisila o trgovini drvom, jer su većinom radili kao drvosječe u šumama ili su se bavili prijevozom drveta do luke. Zajedno s obitelji Vidmar, s kojom su bili obiteljski i poslovno povezani (tunolov), Rogići su bili pokretači razvoja i društvenog života mjesta. U obitelji Rogić permanentno se briga posvećivala obrazovanju, stoga su njihovi muški članovi nakon temeljnog i gimnazijskog obrazovanja stjecali fakultetske diplome na sveučilištima u Grazu, Pragu i Zagrebu. Neki su dobivena znanja koristili za unapređenje svojih poslovnih aktivnosti, a neki su pak ostvarili sjajne akademske karijere. Ovdje ćemo spomenuti Pavla (Pavu) Rogića (1892. – 1991.), znanstvenika i jezikoslovca koji je među prvima pisao o velebitskom prostoru i Podgorcima, njihovu podrijetlu, seobama, jeziku i antroponimiji. Nekoliko je njegovih radova objavljeno u više brojeva *Senjskog zbornika*, a nema sumnje da je Pavle Rogić znatno utjecao na znanstveni interes svoga nećaka Veljka.

Sve navedeno o obitelji Rogić i njihovu doprinosu razvoju Svetoga Jurja u bliskoj prošlosti doznali smo u prethodno spomenutom predavanju "Sveti Juraj i obitelj Rogić u prvoj polovici 20. stoljeća. Fragmenti iz povijesti Svetoga Jurja". U programskoj knjižici konferencije navedeno je da su autori "bivši učenici PŠ Vjenceslava Novaka u Svetome Jurju", a danas senjski gimnazijalci Mara Bajrović (4. r.), Ante Bezjak (3. r.), Paulina Šop (3. r.) i Dane Bajrović (1. r.) (Sl. 3).

Oni su pod mentorstvom Darjana Bajrovića, profesora povijesti i informatike, osmislili sjajno predavanje s nizom relevantnih i povijesno provjerenih podataka iz povijesti Svetoga Jurja i predstavili genealogiju obitelji Rogić u četiri naraštaja. Prvi dokumentirani član obitelji u Svetom Jurju bio je Blaž Rogić (Veljkov pradjed), koji je sudjelovao u Austrijsko-pruskom ratu 1866. godine. Njegov sin, Martin Rogić (1865. – 1935.), Veljkov djed, živio je u Svetom Jurju, imao je brojnu obitelj, po zanimanju je biougar. Najstariji Martinov sin, Ive Rogić (1888. – 1947.), Veljkov otac, nakon završetka Prvog svjetskog rata odselio se u Zagreb, gdje je bio upravnik "Poštanske štedionice". Isto tako prezentirali su i popratili originalnom dokumentacijom zanimljive biografske podatke o ostalim članovima obitelji Rogić. Sadržajno jasno koncipiranim predavanjem, tehnički dobro pripremljenom PPT prezentacijom, napose svojom mirnoćom i dikcijom, gimnazijalci su ostavili snažan dojam na znanstvenike koji su ih pozorno slušali. Osjetilo se u svakom trenutku izlaganja i vidjelo se u najsitnijem detalju prezentacije da iza svega stoji golemi trud, njihova velika želja i kvalitetan rad mentora. Stoga su zasluženo nagrađeni dugim i spontanom pljeskom znanstvenika, a njihovo su predavanje mnogi ocijenili kao najzanimljivije na konferenciji. Budući da su sudjelovanjem na

Sl. 3. Izlaganje "bivših učenika PŠ Vjenceslava Novaka u Svetome Jurju" (s lijeva na desno: Paulina Šop, Dane Bajrović, Ante Bezjak i Mara Bajrović): Sveti Juraj i obitelj Rogić u prvoj polovici 20. stoljeća. Fragmenti iz povijesti Svetoga Jurja, Krasno, 18. rujna 2025.

međunarodnoj konferenciji pokazali veliki potencijal i kvalitetu, vjerujemo da će gimnazijalci povećati svoja znanja akademskim obrazovanjem. Moguće je da će netko od njih u skoroj budućnosti postati geograf, geolog, arheolog, i da će nastaviti istraživati svoj velebitski zavičaj s onom istom ljubavlju i znanstvenim žarom poput profesora Veljka Rogića.

"Domaće (senjske) snage" na konferenciji predstavljali su još prof. dr. sc. Sanja Faivre (Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) s izlaganjem (koautori Iva Veverec, Jadranka Barešić, Ines Krajcar Bronić, Andreja Sironić, Russel N. Drysdale) "Morphogenesis of tufa barriers in Zrmanja river valley (External Dinarides, Croatia)" i posterskim izlaganjem (koautori Marin Mićunović i Jakov Marjanović) "Long-term

morphodynamics of the Pisak cusplate foreland (Seline, Mala Paklenica, Southern Velebit)" te izv. prof. dr. sc. Vedrana Glavaš i prof. dr. sc. Miroslav Glavičić (Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru) s posterskim izlaganjem "Models of settlement and territorial organization of peregrine communities in the Velebit mountain area".

U subotu, 20. rujna 2025., u fakultativnom dijelu programa, slijedio je epilog konferencije u Svetom Jurju, gdje su učenici Područne škole Vjenceslava Novaka bili domaćini znanstvenicima. Učenici su započeli program pjesmom i recitacijama stihova Vladimira Jurčenka posvećenih Velebitu, a potom je prof. dr. sc. Dražen Perica (Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru) učenicima održao predavanje o geološkom postanku Velebita. Na početku predavanja profesor Perica emotivno se prisjetio pokojnoga prijatelja Danomira Strugara i njihovog prvog zajedničkog pohoda na "Planinu", koji su započeli iz Svetoga Jurja, umočivši 3. rujna 1977. godine gozjerice u more i krenuvši put Zavižana. Potom je profesor Perica održao geološku radionicu za učenike i upoznao ih s vrijednom zbirkom velebitskih stijena koju je sam prikupio, obradio i donirao školi u edukativne svrhe (Sl. 4).

Upravo kroz ovaj susret učenici su imali priliku gledati Velebit očima istraživača, što je i najveća vrijednost ove vrijedne donacije.³ Sretni smo što se Senjsko muzejsko društvo priključilo događanju kojim je završila međunarodna znanstvena konferencija *Geography in its Complexity*, posvećena profesoru Veljku Rogiću povodom 100. obljetnice njegovoga rođenja.

Literatura

- Borna FÜRST-BJELIŠ, 80 - godišnjica života dr. sc. Velimira Veljka Rogića, prof. emeritusa, *Geografski horizont*, 51 (1/2), Zagreb, 2005, 108–109.
- Borna FÜRST-BJELIŠ, 90 - godišnjica života dr. sc. Velimira Veljka Rogića, prof. emeritusa, *Geografski horizont*, 61 (1), Zagreb, 2015, 85–86.
- Borna FÜRST-BJELIŠ, Prof. dr. sc. Velimir Rogić, emeritus, *Geografski horizont*, 63 (2), Zagreb, 2017, 74–75.
- Borna FÜRST-BJELIŠ, In memoriam. Prof. dr. sc. Velimir Rogić, emeritus, *Hrvatski geografski glasnik*, 79 (2), Zagreb, 2017, 114–115.
- Damir MAGAŠ, In memoriam: dr. sc. Velimir Veljko Rogić, prof. emeritus (Zagreb, 19. travnja 1925. – Zagreb, 22. studenoga 2017.), *Geoadria*, 22/2, Zadar, 2017, 251–253.
- Dane PEJNOVIĆ, Povodom 85. godišnjice života: dr. sc. Velimir Veljko Rogić, profesor emeritus, *Hrvatski geografski glasnik*, 72/2, Zagreb, 2010, 143–150.

Sl. 4. Prof. dr. sc. Dražen Perica i učenici Područne škole Vjenceslava Novaka, geološka radionica, Sveti Juraj, 20. rujna 2025.

GEOGRAPHY IN ITS COMPLEXITY. INTERNATIONAL CONFERENCE IN HONOUR OF THE WORK OF PROF. VELJKO ROGIĆ (1925 - 2017) ON THE OCCASION OF THE 100TH ANNIVERSARY OF HIS BIRTH

Summary

In the mountain village of Krasno (Mt. Velebit), from 18th to 19th September 2025, an international scientific conference was held entitled *Geography in its Complexity*. An international conference in honour of the work of Prof. Veljko Rogić (1925-2017) on the occasion of the 100th anniversary of his birth. The conference was organised by the Department of Geography of the Faculty of Science, University of Zagreb and the Croatian Geographical Society of Zagreb. On the first day of the conference, 18th September 2025, scholars gave presentations and presented the results of their scientific and research work from various fields of science. In the introductory part of the programme, a series of lectures valorised the scientific and professional work of Professor Veljko Rogić and highlighted his outstanding contribution to the development of modern Croatian geography. On the second day, 19th September 2025, an educational trip to the Northern Velebit National Park was organised for the conference participants. On the third day, 20th September 2025, in an optional part of the programme, a geological workshop was held for students of the Vjenceslav Novak Regional School in Sveti Juraj, and a collection of Velebit rocks that was donated to the school was presented.

³ D. BAJROVIĆ, *Sveti Juraj*, 2025, URL: <https://www.facebook.com/groups/48490800417/posts/10161807278915418/>